

Konkurences padome

Individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas pakalpojuma tirgus uzraudzība

Noslēguma ziņojums

Rīga

2019

SATURA RĀDĪTĀJS

LIETOTO TERMINU UN SAĪSINĀJUMU SKAIDROJUMS	3
IEVADS	5
I IŪPS MAIŅAS UN PLOMBĒŠANAS PAKALPOJUMA TIRGUS RAKSTUROJUMS	6
1. Normatīvais regulējums	6
2. Konkrētās preces tirgus.....	7
3. Teritoriālās barjeras IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniegšanai.....	8
II KONKURENCES SITUĀCIJAS VĒRTĒJUMS IŪPS MAIŅAS UN PLOMBĒŠANAS PAKALPOJUMA NODROŠINĀŠANĀ	9
4. IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniedzēja izvēle	9
5. IŪPS maiņa un plombēšana Nepārņemtajās mājās	11
6. IŪPS maiņa un plombēšana Pārņemtajās mājās	12
7. Konkurences situācija atsevišķās pašvaldībās.....	13
8. Konkurences ierobežojumi IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma nodrošināšanā.....	14
8.1. Ierobežojumi, kas izriet no normatīvajā regulējuma.....	14
8.2. Ierobežojumi, kas izriet no faktiskās rīcības	15
III SECINĀJUMI	17
9. IŪPS maiņa un plombēšana kā vienots pakalpojums	17
10. Mainītāju darbības teritorija	17
11. IŪPS maiņa un plombēšana Nepārņemtajās mājās	17
12. IŪPS maiņa un plombēšana Pārņemtajās mājās	18
IV PRIEKŠLIKUMI	18
13. Pašvaldībām un to kapitālsabiedrībām.....	18
14. Individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojumu sniedzējiem, kas nesniedz daudzdzīvokļu māju apsaimniekošanas pakalpojumus.....	19
15. Dzīvokļu īpašniekiem	20
16. Ekonomikas ministrijai	20

LIETOTO TERMINU UN SAĪSINĀJUMU SKAIDROJUMS

DzĪKS – dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās biedrības

IŪPS – individuālie ūdens patēriņa skaitītāji

KL – Konkurences likums

KP – Konkurences padome

KUM – komercuzskaites mēraparāts

Mainītāji – individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniedzēji, kas nesniedz daudzdzīvokļu māju apsaimniekošanas pakalpojumus

Nepārņemtās mājas – atbilstoši likumam "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" privatizācijai pakļautās dzīvojamās mājas, kuras dzīvokļu īpašnieku sabiedrība vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarota persona ar nodošanas un pieņemšanas aktu nav pārņēmusi pārvaldīšanā un apsaimniekošanā un kuru pārvaldīšanas un apsaimniekošanas pienākums atbilstoši likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50.panta septītajai daļai līdz pārvaldīšanas tiesību nodošanai dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai, piekrīt pašvaldībai

Noteikumi Nr.40 - Ministru kabineta 09.01.2007. noteikumi Nr.40 "Noteikumi par valsts metroloģiskajai kontrolei pakļauto mērīšanas līdzekļu sarakstu"

Noteikumi Nr.212 - Ministru kabineta 20.04.2016. noteikumi Nr.212 "Mērīšanas līdzekļu metroloģiskās prasības un to metroloģiskās kontroles kārtība"

Noteikumi Nr.524 - Ministru kabineta 15.09.2015. noteikumi Nr.524 "Kārtība, kādā nosaka, aprēķina un uzskaita katra dzīvojamās mājas īpašnieka maksājamo daļu par dzīvojamās mājas uzturēšanai nepieciešamajiem pakalpojumiem"

Noteikumi Nr.664 – Ministru kabineta 22.08.2006. noteikumi Nr.664 "Noteikumi par metroloģiskajām prasībām ūdens patēriņa skaitītājiem"

Noteikumi Nr.981 – Ministru kabineta 05.12.2006. noteikumi Nr.981 "Noteikumi par mērīšanas līdzekļu atkārtoto verificēšanu, verificēšanas sertifikātiem un verificēšanas atzīmēm"

Noteikumi Nr.1013 – Ministru kabineta 09.12.2008. noteikumi Nr.1013 "Kārtība, kādā dzīvokļa īpašnieks daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā norēķinās par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu"

Pašvaldības apsaimniekotājs – komercsabiedrība, kuras kapitāla daļas 100% pieder pašvaldībai, un kura pilda saskaņā ar likumu "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" pašvaldībai uzlikto pienākumu pārvaldīt un apsaimniekot dzīvojamās mājas līdz pārvaldīšanas tiesību nodošanai dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai

Pārņemtās mājas – dzīvojamās mājas, kuras pārvaldīšanas tiesības, parakstot dzīvojamās mājas nodošanas-pieņemšanas aktu, pašvaldība vai valsts dzīvojamās mājas valdītājs nodevis dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai

Privātais apsaimniekotājs – komercsabiedrība, kuras kapitāla daļas pieder vienai vai vairākām privātām personām, un kura pārvalda un apsaimnieko dzīvojamās mājas, pamatojoties uz līgumu, kas noslēgts ar dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekiem

TU – tirgus uzraudzība "Individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas pakalpojuma tirgus uzraudzība"

ŪPL – Ūdenssaimniecības pakalpojumu likums

IEVADS

- 1 Konkurences padome 2018.gadā uzsāka Individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas pakalpojuma tirgus uzraudzību. Pamats tirgus uzraudzības ierosināšanai – Konkurences padomē vairākkārt saņemti iesniegumi, kuros norādīta informācija par konkurences ierobežojumiem, sniedzot ar individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņu saistītus pakalpojumus. Tirgus uzraudzības ietvaros tiek vērtēta situācija uzstādot, mainot un veicot individuālo ūdens patēriņa skaitītāju pievienošanas vietas plombēšanu daudzdzīvokļu mājās esošajos dzīvokļos.
- 2 Tirgus uzraudzības mērķis: noteikt faktoros, kas ietekmē konkurences situāciju individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojuma tirgū, identificēt barjeras ienākšanai un darbībai tirgū.
- 3 Tirgus uzraudzības ietvaros Konkurences padome ieguva informāciju no pašvaldībām, pašvaldību kapitālsabiedrībām, privātajiem apsaimniekotājiem (t.sk. Dzīvokļu īpašnieku kooperatīvajām sabiedrībām) un komersantiem, kuru pamatdarbības veids ir individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojuma nodrošināšana, t.i., Mainītājiem.
- 4 Tirgus uzraudzībā apkopota un analizēta informācija par 2016.-2018.gadu, kuru sniegušas:
  - 1) 9 republikas pilsētu un 10 novadu pašvaldības¹;
  - 2) vairāk nekā 50 komercsabiedrības (pašvaldības un privātās, t.sk. dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības), kas veic daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekošanu;
  - 3) 20 komersanti, kuru pamatdarbības veids ir individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojuma nodrošināšana.
- 5 Ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu regulē Ūdenssaimniecības pakalpojumu likums un citi normatīvie akti. Ūdenssaimniecības pakalpojumu uzskaiti nodrošina komercuzskaites mēraparāti, kuru rādījumi tiek izmantoti, lai noteiktu kopējo ūdens patēriņu daudzdzīvokļu mājā, un individuālie ūdens patēriņa skaitītāji – lai noteiktu ūdens patēriņa apjomu katrā individuālā īpašumā, t.i. dzīvoklī.
- 6 Izvērtējot individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojumu, ņemts vērā, t.sk. iepriekš Konkurences padomes 22.06.2012. lēmumā Nr.E02-52 secinātais, ka individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojums gan no pieprasījuma (dzīvokļu īpašnieki), gan no piedāvājuma (individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojumu sniedzēji) viedokļa uzskatāms par kompleksu pakalpojumu, kas jāsniedz vienai personai.
- 7 Individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojumu sniedz: pašvaldību kapitālsabiedrības (apsaimniekotāji, ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēji), privātie apsaimniekotāji un komersanti, kuru pamatdarbības veids ir individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniegšana.
- 8 Lai apzinātu konkurences barjeras individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojuma nodrošināšanā gan Latvijas teritorijā kopumā, gan atsevišķu pašvaldību teritorijās, tirgus uzraudzības ietvaros vērtētas Ministru

---

¹ Izvēles kritērijs – republikas nozīmes pilsētas, iedzīvotāju skaita ziņā lielākās novadu pašvaldības, pašvaldības, attiecībā uz kuru teritorijām iepriekš KP bija saņemti iesniegumi par konkurences ierobežojumiem, sniedzot individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojumus

kabineta noteikumos un pašvaldību izdotajos normatīvajos aktos ietvertās prasības.

- 9 Analizēta konkurences situācija, vērtēts t.sk. tirgus dalībnieku skaits, kas katrā no tirgus uzraudzībā ietvertu pašvaldību teritorijām sniedz individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojumu, kā arī pašvaldībai piederošo kapitālsabiedrību (piemēram, daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekotāju un ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju) piemērotās kārtības un/vai faktiskās rīcības ietekme uz konkurenci un radītie konkurences ierobežojumi.

I IŪPS MAIŅAS UN PLOMBĒŠANAS PAKALPOJUMA TIRGUS RAKSTUROJUMS

1. Normatīvais regulējums

- 10 Ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu, to uzskaiti un maksas noteikšanu par saņemtajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem, cita starpā, regulē ŪPL, likums "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju", saskaņā ar šiem likumiem izdotie Ministru kabineta noteikumi u.c. normatīvie akti.
- 11 ŪPL nosaka, ka ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēja pienākumi, cita starpā, ir par saviem līdzekļiem nodrošināt KUM uzstādīšanu vai nomaiņu un veikt sniegto pakalpojumu uzskaiti.² Ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs KUM uzstāda KUM mezglā, kas ir izbūvēts uz piederības robežas³, kas ir robeža starp ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēja īpašumā, valdījumā vai turējumā esošajām centralizētajām ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām un ūdenssaimniecības pakalpojumu lietotāja īpašumā vai valdījumā esošajām ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām⁴. Ūdenssaimniecības pakalpojuma lietotājs ir nekustamā īpašuma īpašnieks (daudzdzīvokļu mājā - visi dzīvokļu īpašnieki)⁵.
- 12 Tādējādi saskaņā ar ŪPL noteikto ūdensapgādes pakalpojumu sistēmas uzturēšanu līdz piederības robežai veic ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs, savukārt ūdenssaimniecības pakalpojumu lietotājs ir atbildīgs par tā īpašumā (vai valdījumā) esošās ūdensapgādes sistēmas (caurules, stāvvadi, IŪPS, kas atrodas atsevišķos dzīvokļu īpašumos u.c.) tehnisko stāvokli.
- 13 Ūdens patēriņa uzskaiti daudzdzīvokļu mājās kopumā nodrošina KUM, tā uzstādīšanu un kontroli veic ūdenssaimniecības pakalpojuma sniedzējs⁶. Ūdens patēriņa uzskaiti atsevišķā dzīvoklī nodrošina IŪPS.
- 14 Daudzdzīvokļu mājās skaitītāju izmantošanu, uzstādīšanu un nomaiņu regulē Noteikumi Nr.664⁷, Noteikumi Nr.524⁸ un Noteikumi Nr.212⁹, kas nosaka IŪPS

² ŪPL 9.panta pirmās daļas 1. un 5.punkts

³ ŪPL 1.panta 6., 7.punkts

⁴ ŪPL 1.panta 8.punkts

⁵ ŪPL 1.panta 11.punkts

⁶ ŪPL 9.panta pirmās daļas 5.punkts

⁷ Noteikumi Nr.664 5.punkts, pieejams elektroniski:

<http://likumi.lv/doc.php?id=142369&from=off>;

⁸ Noteikumi Nr.524, pieejams elektroniski: <https://likumi.lv/ta/id/276739-kartiba-kada-nosaka-aprekinu-un-uzskaita-katra-dzivojamas-majas-ipasnieka-maksajamo-dalu-par-dzivojamas-majas-uzturesnai>

⁹ Noteikumi Nr.212, pieejams elektroniski: <https://likumi.lv/ta/id/281520-merisanas-lidzeklu-metrologiskas-prasibas-un-to-metrologiskas-kontroles-kartiba>

tehnisko stāvokli, verificācijas biežumu. Personas, kas uzstāda vai nomaina IŪPS, atbildību par pareizu IŪPS uzstādīšanu vai maiņu nosaka Noteikumi Nr.664.¹⁰

- 15 Attiecībā uz plombēšanu ir nošķiramas divas darbības: 1) skaitītāja plombēšana, kas normatīvajos aktos¹¹ paredzēta tikai skaitītāja atkārtotas verificēšanas gadījumā, un kur plombā tiek identificēta persona, kas skaitītāju ir verificējusi; 2) skaitītāja pievienošanas vietas noplombēšana pārvaldnieka klātbūtnē, kas savukārt ir noteikta Noteikumos Nr.1013. Minētie noteikumi attiecas tikai uz Nepārņemtajām mājām¹². Līdz ar to normatīvais regulējums paredz, ka Nepārņemtajās mājās IŪPS pievienošanas vieta jāplombē pārvaldnieka klātbūtnē¹³.
- 16 Noteikumi Nr.1013 jāpiemēro līdz dienai, kamēr dzīvokļu īpašnieku sabiedrība vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarota persona ar nodošanas un pieņemšanas aktu pārņem daudzdzīvokļu mājas pārvaldīšanas tiesības.
- 17 Ņemot vērā minēto, KP secina, ka spēkā esošais normatīvais regulējums nosaka:
- 1) pašvaldības pienākumu nodrošināt tās teritorijā esošo Nepārņemto māju pārvaldīšanu un apsaimniekošanu līdz brīdim, kad dzīvokļu īpašnieki pieņem lēmumu par pārvaldīšanas tiesību pārņemšanu;
  - 2) pašvaldības pārvaldnieka (apsaimniekotāja) klātbūtnes nepieciešamību, plombējot IŪPS pievienošanas vietu Nepārņemtajās mājās.

2. Konkrētās preces tirgus

- 18 IŪPS uzstāda daudzdzīvokļu mājās esošajos dzīvokļos ar mērķi uzskaitīt katrā dzīvoklī patērēto ūdens daudzumu. Ņemot vērā komercuzskaites mēraparātu un IŪPS rādījumus, dzīvokļu īpašniekiem tiek izrakstīti rēķini par saņemtajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem, t.i., dzīvokļa īpašumā patērētā ūdens daudzumu.
- 19 Lai nodrošinātu IŪPS darbības precizitāti un tā rādījumu atbilstību faktiski patērētajam ūdens apjomam, normatīvajos aktos ir noteikts, ka IŪPS nepieciešams mainīt ne retāk kā reizi četros gados¹⁴. IŪPS, kas pēc četrus gadus izmantošanas tiek noņemti un pārbaudīti (verificēti), var tikt atkārtoti uzstādīti dzīvokļos patērētā ūdens daudzuma uzskaitē nākamajam četrus gadus periodam.
- 20 IŪPS pievienošanas vietu noplombē, lai mazinātu dzīvokļu īpašnieku negodprātīgas rīcības risku, kas ir viens no starpības starp KUM un IŪPS rādījumiem rašanās iemesliem.

---

¹⁰ Personas, kas uzstāda ūdens patēriņa skaitītājus atbilstoši prasībām, kas noteiktas šajos noteikumos un normatīvajā aktā par metroloģiskajām prasībām mērīšanas līdzekļiem, nodrošina precīzus paredzētā vai paredzamā patēriņa mērījumus un uzņemas atbildību par ūdens patēriņa skaitītāju pareizu uzstādīšanu (Noteikumu Nr.664 5.punkts)

¹¹ Noteikumi Nr.981, pieejams elektroniski: <https://likumi.lv/doc.php?id=149301>

¹² "Noteikumi piemērojami līdz dienai, kamēr dzīvokļu īpašnieku sabiedrība vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarota persona ar nodošanas un pieņemšanas aktu pārņem dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesības un dzīvokļu īpašnieki nav savstarpēji vienojušies par to, kā tiek noteikta katra īpašnieka apmaksājamā daļa par saņemto pakalpojumu un tā sniegšanas kārtība" (Noteikumu Nr.1013 2.punkts)

¹³ "Pārvaldnieks vai cita persona, kura ir uzstādījusi vai nomainījusi ūdens patēriņa skaitītāju, noplombē skaitītāja pievienošanas vietu. Ja ūdens patēriņa skaitītāju uzstādījusi vai nomainījusi cita persona, skaitītāja pievienošanas vietu noplombē pārvaldnieka klātbūtnē" (Noteikumu Nr.1013 14.1.punkts)

¹⁴ Noteikumi Nr.40, pielikuma 4.4.apakšpunkts

- 21 Pēc IŪPS uzstādīšanas vai maiņas un tā noplombēšanas tiek sastādīts akts, kurā norāda IŪPS uzstādīšanas vai maiņas datumu, IŪPS rādījumu tā uzstādīšanas vai maiņas brīdī un plombas numuru.
- 22 KP 22.06.2012. lēmumā Nr.E02-52¹⁵ par IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniegšanu ir secinājusi, ka:
- 1) iepriekš uzstādīta IŪPS maiņas pakalpojums sastāv no vairākiem posmiem – plombas noņemšana, IŪPS uzstādīšana (maiņa pēc pārbaudes, remonta u.tml.), plombas uzlikšana (noplombēšana);
  - 2) IŪPS uzstādīšana un plombēšana ir saistīti pakalpojumi – patērētājam tie nepieciešami abi. Gala patērētājam (piemēram, dzīvokļa īpašniekam) ērtāk, ātrāk un lētāk ir šo pakalpojumu saņemt no vienas un tās pašas personas, nevis, ja katru IŪPS uzstādīšanas posmu izpilda cita persona, par katru posmu maksājot atsevišķi. Līdz ar to secināms, ka no patērētāju viedokļa IŪPS uzstādīšanas un plombēšanas pakalpojums ir nepieciešams kā komplekss pakalpojums. IŪPS uzstādīšanas un plombēšanas pakalpojuma sadalīšana būtu mākslīga;
  - 3) nav nepieciešams izdalīt plombas noņemšanas/uzlikšanas darbības pirms/pēc IŪPS uzstādīšanas kā atsevišķus pakalpojumus.
- 23 Ņemot vērā minēto, IŪPS uzstādīšanas (nomaiņas) un IŪPS pievienošanas vietas plombēšanas pakalpojums ir uzskatāms par kompleksu pakalpojumu, kas gan no pakalpojumu sniedzēja, gan dzīvokļa īpašnieka (t.i., galapatērētāja) viedokļa ir jāsniedz vienai personai.
- 24 TU ietvaros konkrētās preces tirgus definīcija paliek atvērta, bet, ņemot vērā uzraudzības mērķi, IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumi analizēti kā atsevišķas aktivitātes.

3. Teritoriālās barjeras IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniegšanai

- 25 Latvijā spēkā esošais normatīvais regulējums neparedz teritoriālus ierobežojumus IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniegšanai. Lielākā daļa Mainītāju, kas TU ietvaros snieguši informāciju, IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumu sniedz atsevišķu pašvaldību teritorijās, bet ir norādījuši, ka var sniegt minēto pakalpojumu jebkuras pašvaldības teritorijā, ja pēc tā ir pieprasījums. Vienlaikus citi Mainītāji norādījuši, ka tiem trūkst resursu, lai paplašinātu darbības teritoriju, sniedzot pakalpojumu nevis vienas vai divu, bet vairāku pašvaldību teritorijās esošajās daudzdzīvokļu mājās.
- 26 Tāpat jāņem vērā, ka IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumu sniedz arī pašvaldības apsaimniekotāji un atsevišķi ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēji, kuri darbojas konkrētās pašvaldības teritorijā. Pašvaldības apsaimniekotājiem un Mainītājiem, kuru darbības teritorija ir atbilstoša pašvaldības teritorijai, ir jāievēro attiecīgās pašvaldības izdotie saistošie noteikumi un administratīvie akti. Tādējādi no pašvaldību izdotajos saistošajos noteikumos un administratīvajos aktos noteiktajām prasībām ir atkarīgas Mainītāju iespējas vai un kādā apjomā sniegt IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumu atsevišķu pašvaldību teritorijās esošajās daudzdzīvokļu mājās. Tas var izpausties arī

---

¹⁵ KP 22.06.2012. lēmums Nr.E02-52; <https://www.kp.gov.lv/files/pdf/IYBc6O2teZ.pdf>

ierobežojumā Mainītājam sniegt IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumu kompleksi.

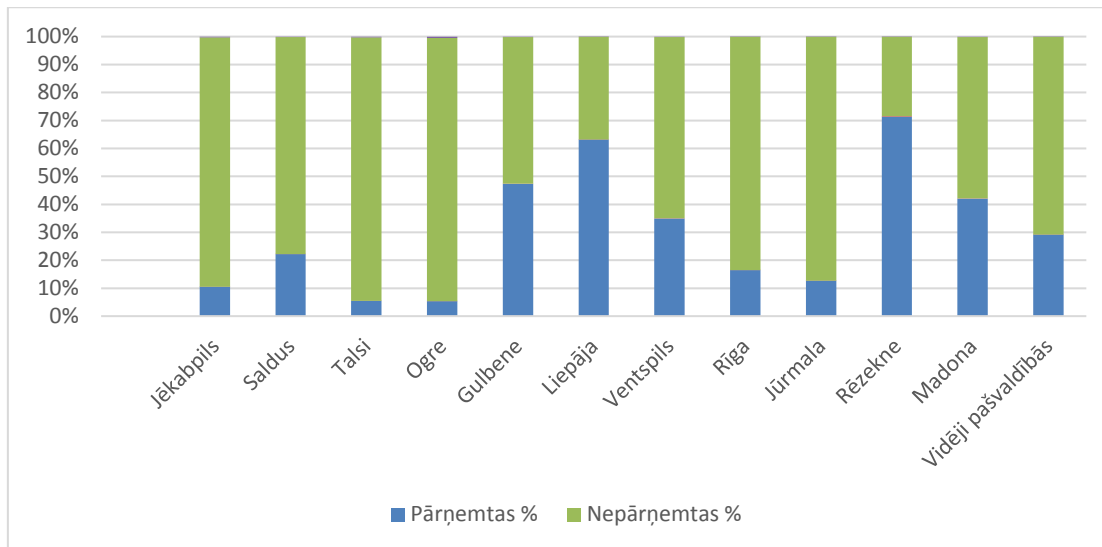
- 27 Arī KP 22.06.2012. lēmumā Nr.E02-52, definējot konkrēto ģeogrāfisko tirgu, secināja, ka pašvaldību saistošie noteikumi attiecas tikai uz konkrētās pašvaldības teritoriju. Tādējādi arī IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniegšanai noteiktie nosacījumi un pakalpojuma sniegšanas kārtība, ja tā noteikta ar saistošajiem noteikumiem, starp pašvaldībām var atšķirties.
- 28 Ņemot vērā apstākļus konkrētu izpētes lietu ietvaros, t.sk., vērtējot pašvaldības izdotajos administratīvajos aktos u.c. dokumentos noteikto ierobežojumu ietekmi uz IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniegšanu, situācija var tikt vērtēta individuāli katras pašvaldības teritorijā.
- 29 Latvijā spēkā esošais normatīvais regulējums (likumi, Ministru kabineta noteikumi) teritoriāli nerada šķēršļus tirgus dalībniekiem sniegt IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumu vairāku pašvaldību teritorijās vienlaikus, un tie nav ierobežoti šo pakalpojumu nodrošināt visā Latvijas teritorijā. Līdz ar to ierobežojumi var attiekties uz atsevišķu pašvaldību teritorijām.

II KONKURENCES SITUĀCIJAS VĒRTĒJUMS IŪPS MAIŅAS UN PLOMBĒŠANAS PAKALPOJUMA NODROŠINĀŠANĀ

4. IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniedzēja izvēle

- 30 Ņemot vērā TU ietvaros saņemto informāciju, IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumu sniedz:
- 1) pašvaldības apsaimniekotāji;
  - 2) privātie apsaimniekotāji;
  - 3) Mainītāji;
  - 4) Ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēji (atsevišķās pašvaldībās).
- 31 Minētie pakalpojuma sniedzēji var nodrošināt IŪPS maiņu un plombēšanu kā vienotu pakalpojumu vai veikt daļu no minētā pakalpojuma (tikai IŪPS maiņa vai tikai IŪPS plombēšana). Vairāki pašvaldības apsaimniekotāji ir norādījuši, ka komersantam, kurš veic IŪPS maiņu, jābūt sertificētam speciālistam.
- 32 Tā kā IŪPS ir dzīvokļa īpašnieka īpašums, tikai dzīvokļa īpašnieks var lemt, kas un kādā veidā rīkosies ar tā īpašumu. Ja dzīvokļa īpašumā ir nepieciešams veikt IŪPS maiņu, dzīvokļa īpašniekam ir jāizvēlas, kas veiks IŪPS maiņu (piemēram, daudzdzīvokļu mājas apsaimniekotājs, cita persona, dzīvokļa īpašnieks patstāvīgi) un attiecīgi – veiks IŪPS pievienošanas vietas plombēšanu. Daudzdzīvokļu mājā esošo dzīvokļu īpašnieki, t.i., īpašnieku kopība, var pieņemt arī kopīgu lēmumu attiecībā uz IŪPS maiņu un plombēšanu (piemēram, ka IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumu visos dzīvokļos nodrošina viena dzīvokļu īpašnieku kopīgi izvēlēta persona – Mainītājs).
- 33 Primārais nosacījums, saskaņā ar kuru tiek noteikts, kurš sniegs IŪPS uzstādīšanas vai maiņas un plombēšanas pakalpojumu katrā atsevišķā daudzdzīvokļu mājā, ir tas, vai daudzdzīvokļu mājā esošo dzīvokļu īpašnieki ir pārņēmuši mājas pārvaldības tiesības.
- 34 Tā kā Noteikumos Nr.1013 noteiktais attiecībā uz IŪPS pievienošanas vietas plombēšanu apsaimniekotāja klātbūtnē attiecas tikai uz Nepārņemtajām mājām, vērtējot konkurences situāciju, ir nošķirams IŪPS uzstādīšanas/maiņas un plombēšanas pakalpojums Pārņemtajās mājās un Nepārņemtajās mājās.

- 35 KP lūdza pašvaldībām sniegt informāciju par to teritorijā esošo daudzdzīvokļu māju skaitu, t.sk. par Pārņemtajām un Nepārņemtajām mājām. Tā kā atsevišķas pašvaldības nenorādīja, cik no to teritorijās esošajām daudzdzīvokļu mājām ir Pārņemtās/Nepārņemtās, vai sniedza nepilnīgu informāciju, 1.attēlā atspoguļota tikai atsevišķu pašvaldību¹⁶ sniegtā informācija.

1.attēls. Nepārņemto un Pārņemto daudzdzīvokļu māju īpatsvars atsevišķās pašvaldībās¹⁷

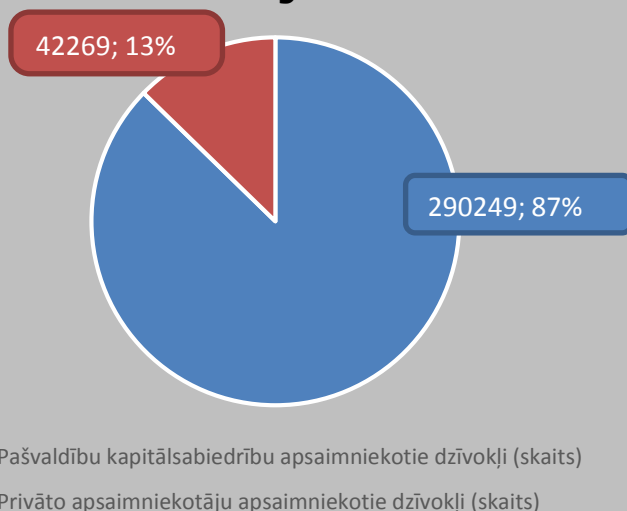
- 36 Izvērtējot pašvaldību sniegto informāciju (1.attēls), secināms, ka attiecībā uz daudzdzīvokļu māju pārņemšanu situācija pašvaldībās ļoti atšķiras. Piemēram, Ogrē un Talsos Pārņemtas ir tikai 5-6% no visām daudzdzīvokļu mājām, kas ir vismazākais Pārņemto māju skaits. Vidējais Pārņemto māju skaits pašvaldībās, kuras sniedza informāciju par to teritorijā esošo daudzdzīvokļu māju skaitu, ir 29%. Līdz ar to pirmšķietami secināms, ka Noteikumos Nr.1013 noteiktā prasība, ka IŪPS plombēšana jāveic pārvaldnieka klātbūtnē, varētu attiekties uz vairāk nekā 70% šajās pašvaldībās esošo daudzdzīvokļu māju.
- 37 Lai noskaidrotu, cik daudzdzīvokļu māju un tajos esošo dzīvokļu apsaimnieko pašvaldības apsaimniekotāji un cik privātie apsaimniekotāji, KP TU ietvaros pieprasīja un pašvaldības un privātie apsaimniekotāji (t.sk. dzīvokļu īpašnieku biedrības)¹⁸ sniedza informāciju par to apsaimniekošanā esošo daudzdzīvokļu māju un dzīvokļu skaitu, kas atspoguļota 2.attēlā.

¹⁶ Iedzīvotāju skaits šo pašvaldību teritorijās 2019.gada sākumā bija 65% no kopējā valsts iedzīvotāju skaita (Centrālās statistikas pārvaldes dati; <https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/iedzivotaji/iedzivotaju-skaita/galvenie-raditaji/iedzivotaju-skaita-republikas-pilsetas>)

¹⁷ Dati par Rīgu attiecas uz SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" apsaimniekošanā esošajām mājām, dati par Ogrī attiecas uz SIA "Ogres Namsaimnieks" apsaimniekošanā esošajām mājām

¹⁸ Rīgas, Jēkabpils, Jūrmalas, Liepājas, Ventspils, Rēzeknes, Daugavpils pilsētas, Saldus, Talsu, Ogres, Gulbenes, Madonas, Tukuma novada teritorijās

Dzīvojamā fonda apsaimniekotāju iedalījums

2.attēls. Daudzdzīvokļu mājās esošie dzīvokļi un to apsaimniekotāji TU ietvaros aptaujātajās pašvaldībās

- 38 Saskaņā ar 2.attēlā norādīto 13% no daudzdzīvokļu mājās esošā dzīvojamā fonda apsaimnieko privātie apsaimniekotāji, atlikušos 87% - pašvaldības apsaimniekotāji.
- 39 Privātie apsaimniekotāji lielākoties patstāvīgi nesniedz IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumu, bet ir noslēguši līgumus ar Mainītājiem par ar IŪPS saistīto pakalpojumu nodrošināšanu Pārņemtajās mājās. Mainītāji IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumu sniedz arī Nepārņemtajās mājās. Līdz ar to pirmšķietami secināms, ka Mainītāji nodrošina IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniegšanu ne mazāk kā 13% to pašvaldību teritorijās esošajās daudzdzīvokļu mājās esošā dzīvojamā fonda, kas TU ietvaros sniegušas informāciju.

5. IŪPS maiņa un plombēšana Nepārņemtajās mājās

- 40 Normatīvais regulējums uzliek pienākumu pašvaldībām nodrošināt Nepārņemto daudzdzīvokļu māju apsaimniekošanu. Nepārņemtajās mājās dzīvokļu īpašnieki ir tiesīgi izvēlēties, kas veiks IŪPS uzstādīšanu vai maiņu, bet saskaņā ar normatīvajā regulējumā noteikto IŪPS plombēšana jāveic pašvaldības pārvaldnieka (apsaimniekotāja) klātbūtnē, neatkarīgi no tā, kas veicis IŪPS maiņu.
- 41 Nepārņemtajās mājās, realizējot praksē Noteikumu Nr.1013 14.¹punktā noteikto, IŪPS maina dzīvokļa īpašnieka izvēlētais komersants (piemēram, Mainītājs), bet IŪPS plombēšanas nodrošināšanai jāpieaicina cits komersants (pašvaldības apsaimniekotājs). Tādējādi dzīvokļa īpašniekam ir jānodrošina: i) vienlaicīga divu komersantu (Mainītāja un pašvaldības apsaimniekotāja) pārstāvju ierašanās dzīvoklī vai ii) jāsaņem IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojums no viena komersanta (pašvaldības apsaimniekotāja).
- 42 KP 22.06.2012. lēmumā Nr.E02-52 konstatēja, ka arguments par IŪPS uzstādīšanas pakalpojuma kvalitātes kontroli neattaisno ierobežojumu konkurencei, ņemot vērā, ka pastāv citas iespējas, kā kontrolēt IŪPS uzstādīšanas un plombēšanas kvalitāti. Tā kā aptaujātie Mainītāji ir norādījuši, ka sniedz gan

IŪPS maiņas, gan plombēšanas pakalpojumu, konstatējams, ka hipotētiski minētais pakalpojums tiek sniegts kā vienots, to mākslīgi nesadalot divos atsevišķos pakalpojumos. Šādos gadījumos pašvaldības apsaimniekotāji nodrošina IŪPS uzstādīšanas, maiņas un IŪPS rādījumu kontroli, dzīvokļu īpašniekiem neuzspiežot IŪPS pievienošanas vietu plombēt pārvaldnieka (apsaimniekotāja) klātbūtnē¹⁹, neierobežojot konkurenci IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniegšanā.

- 43 Saskaņā ar TU ietvaros saņemto informāciju šobrīd daži pašvaldībai piederoši apsaimniekotāji²⁰ nepieprasa, lai Nepārņemto māju dzīvokļos IŪPS pēc maiņas tiktu plombēti apsaimniekotāja klātbūtnē. Apsaimniekotāji norādījuši, ka atsevišķi veic IŪPS plombēšanu situācijās, kad IŪPS maiņu veicis dzīvokļa īpašnieks patstāvīgi.
- 44 Līdz ar to šobrīd vairāku pašvaldību teritorijās esošajās Nepārņemtajās mājās dzīvokļu īpašnieki var saņemt IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumu no viena (nevis diviem) pakalpojumu sniedzēja. Tādējādi no pašvaldības apsaimniekotāju puses vairākās pašvaldībās netiek ierobežotas Mainītāju iespējas piedāvāt un sniegt un dzīvokļu īpašnieku iespējas saņemt IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumu no viena Mainītāja Nepārņemtajās mājās.

6. IŪPS maiņa un plombēšana Pārņemtajās mājās

- 45 Pārņemtajās mājās apsaimniekotāju izvēlas dzīvokļu īpašnieku kopība. Saskaņā ar TU ietvaros saņemto informāciju Pārņemto māju apsaimniekošanu veic: (i) pašvaldības apsaimniekotājs, (ii) privātais apsaimniekotājs, vai (iii) DzĪKS. Pārņemtajās mājās apsaimniekotājs veic tikai tās ar apsaimniekošanu saistītās darbības, kuru veikšanai saņēmis pilnvarojumu no dzīvokļu īpašnieku kopības, t.sk. attiecībā uz IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma nodrošināšanu.
- 46 Pārņemtajās mājās esošajos dzīvokļos IŪPS uzstādīšanu, maiņu un plombēšanu var veikt vienotā kārtībā, ja šādu lēmumu ir pieņēmusi dzīvokļu īpašnieku kopība, nosakot, ka:
- 1) IŪPS uzstādīšana un maiņa veicama vienlaicīgi visos dzīvokļos;
  - 2) visos dzīvokļos jāuzstāda viena veida (tipa) IŪPS (piemēram, izmantojot/neizmantojot attālinātās nolasīšanas iespēju u.c.);
  - 3) IŪPS maiņu (un plombēšanu) visos Pārņemtajā mājā esošajos dzīvokļos veiks kāds konkrēts komersants (piemēram, apsaimniekotājs vai Mainītājs u.c.).
- 47 Aptaujātie apsaimniekotāji galvenokārt norādījuši, ka Pārņemtajās mājās dzīvokļu īpašnieki var brīvi izvēlēties, kurš veiks IŪPS maiņu (un plombēšanu). Dzīvokļu īpašnieki IŪPS maiņu var veikt arī patstāvīgi, un šādos gadījumos IŪPS plombēšanu nodrošina apsaimniekotājs vai Mainītājs (gadījumos, kad apsaimniekotājs neveic plombēšanu)²¹, ar kuru apsaimniekotājs noslēdzis līgumu. Atsevišķi privātie apsaimniekotāji un DzĪKS²² norādījuši, ka IŪPS maiņu un plombēšanu veic tikai mājas apsaimniekotājs.

¹⁹ Piemēram, apsaimniekotājam vai dzīvokļu īpašnieku kopības pilnvarotai personai ir tiesības pārbaudīt atsevišķā dzīvokļa īpašumā uzstādīto IŪPS rādījumus, darbību, plombu tehnisko stāvokli (Noteikumu Nr.1013 10.punkts)

²⁰ Piemēram, SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", SIA "Jūrmalas namsaimnieks"

²¹ Piemēram, SIA "Hausmaster"

²² Piemēram, SIA "Saimniecība 24", SIA "Adax 2"

- 48 Līgumi par IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniegšanu ir dažiem Mainītājiem²³, un tie noslēgti galvenokārt ar DzĪKS, kas pārņēmušas daudzdzīvokļu mājas pārvaldīšanu, un privātajiem apsaimniekotājiem²⁴.
- 49 Viens Mainītājs, kas TU ietvaros sniedza informāciju, ir noslēdzis līgumus ar pašvaldības apsaimniekotājiem²⁵. Tā kā minētie līgumi paredz IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniegšanu atsevišķās daudzdzīvokļu mājās, ko apsaimnieko katrs no minētajiem apsaimniekotājiem, tie neatstāj ietekmi uz šī pakalpojuma sniegšanu citās daudzdzīvokļu mājās, kuras apsaimnieko iepriekš minētie pašvaldību apsaimniekotāji.
- 50 Pārņemto māju apsaimniekotāji, atkarībā no to sniegtā pakalpojuma veida, grupējami šādi:
- 1) apsaimniekotāji, kuri nesniedz IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumu un nodrošina IŪPS plombēšanu tikai tad, ja dzīvokļa īpašnieks IŪPS maiņu veicis patstāvīgi;
  - 2) apsaimniekotāji, kuri patstāvīgi sniedz IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumu šādos gadījumos:
    - a) kā atsevišķu (ar apsaimniekošanu nesaistītu) pakalpojumu, ja dzīvokļa īpašnieks vēršas pie apsaimniekotāja ar iesniegumu (lūgumu) veikt IŪPS maiņu;
    - b) ja dzīvokļu īpašnieku kopība, noslēdzot nekustamā īpašuma pārvaldīšanas līgumu, tajā norādījusi, ka IŪPS maiņu daudzdzīvokļu mājā veiks apsaimniekotājs.
- 51 Apsaimniekotājam noteiktie pienākumi un tiesības jāparedz Pārņemtās mājas dzīvokļu īpašnieku un izvēlētajā apsaimniekotāja noslēgtajā līgumā, t.sk. attiecībā uz IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma nodrošināšanu. Ja dzīvokļu īpašnieki nav pilnvarojuši apsaimniekotāju veikt IŪPS maiņu un plombēšanu, vai nodrošināt tā klātbūtni IŪPS plombēšanai, tad šāda apsaimniekotāja izvirzīta prasība ir nepamatota un ierobežo konkurenci.

7. Konkurences situācija atsevišķās pašvaldībās

- 52 Izvērtējot pašvaldības apsaimniekotāju un aptaujāto Mainītāju sniegto informāciju par konkurences situāciju atsevišķu pašvaldību²⁶ teritorijās esošajās daudzdzīvokļu mājās, konstatējams, ka:
- 1) Rīgā IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumu sniedz vismaz desmit Mainītāji. Rīgā IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumu kā atsevišķu (ar apsaimniekošanas darbībām nesaistītu) pakalpojumu sniedz arī pašvaldības apsaimniekotājs SIA "Rīgas namu pārvaldnieks". Rīgā patērētājiem ir iespēja veikt IŪPS maiņu pašiem vai izvēlēties kādu no pakalpojuma sniedzējiem. Turklāt no aptaujātajām pašvaldībām Rīgā pastāv vislielākā konkurence. Līdzīgi vērtējama konkurences situācija Jūrmalā, kur ar pašvaldības apsaimniekotāju SIA "Jūrmalas namsaimnieks" konkurē vēl vismaz pieci Mainītāji;

²³ Piemēram, SIA "Orols ūdens uzskaitē", SIA "LVN plus", SIA "Viedais ūdens", SIA "Itaro"

²⁴ Piemēram, SIA "Hausmaster"

²⁵ noslēgti līgumi par IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniegšanu ar SIA "Ogres Namsaimnieks", SIA "Jūrmalas namsaimnieks", SIA "Rīgas pilsētņēmnieks"

²⁶ Kas sniegušas informāciju TU ietvaros

2) pašvaldībās, kurās ar pašvaldības apsaimniekotāju konkurē viens²⁷ līdz trīs²⁸ Mainītāji, pietiekams konkurences spiediens uz pašvaldības apsaimniekotāju no Mainītāju puses nepastāv, jo patērētāju iespējas izvēlēties Mainītāju sniegto pakalpojumu ir ierobežotas. ;

3) pašvaldībās,²⁹ kurās ar pašvaldības apsaimniekotāju nekonkurē neviens Mainītājs, IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumu sniedz tikai pašvaldības apsaimniekotājs. Tāpat ir pašvaldība³⁰, kurā Mainītājs sniedz tikai IŪPS maiņas pakalpojumu, bet IŪPS pievienošanas vietas plombēšanu veic pašvaldības apsaimniekotājs. Līdz ar to minētās pašvaldības teritorijā tiek ierobežota konkurence IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniegšanā.

- 53 Prasība par IŪPS pievienošanas vietas plombēšanu saistīta ar apsaimniekotāju bažām par šī mērīšanas līdzekļa metroloģiskos parametrus ietekmējošu regulēšanu un no tā izrietošu neprecīzu patērētā ūdens apjoma uzskaiti. Vienlaikus atbildība par sekām, kas var rasties³¹, ja ir nekorekti uzstādīts un noplombēts IŪPS, ir dzīvojamās mājas iedzīvotājam (dzīvokļa īpašniekam)³². Savukārt, ja ir radusies starpība starp mājas kopējā - KUM un IŪPS rādījumiem, saskaņā ar normatīviem aktiem³³ dzīvokļu īpašnieki lemj par to, kā starpība tiks sadalīta, t.sk. nosaka kārtību, kādā sadalīt maksu par saņemtajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem starp dzīvokļu īpašniekiem. Tādējādi nav saskatāmi pamatoti iemesli apsaimniekotājam iejaukties IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumu sniegšanā.
- 54 Tādējādi IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma mākslīga sadalīšana, tikai pašvaldības apsaimniekotājam nodrošinot IŪPS pievienošanas vietas plombēšanu, uzskatāma par konkurenci ierobežojošām darbībām, kas kavē jaunu tirgus dalībnieku ienākšanu konkrētā tirgū, t.i. konkrētas pašvaldības teritorijā.

8. Konkurences ierobežojumi IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma nodrošināšanā

- 55 Aptaujāto Mainītāju skatījumā IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniegšanā pastāv sīva konkurence, jo Mainītājiem ir daudz konkurentu, t.sk. individuālie komersanti, pašvaldību kapitālsabiedrības un citi. Vienlaikus konkurences līmenis katrā no pašvaldībām ir būtiski atšķirīgs, kas pamatā saistīts ar radītajiem konkurences ierobežojumiem.
- 56 TU ietvaros identificēti vairāki ierobežojumi, kas ierobežo Mainītāju iespējas paplašināt IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniegšanas apjomu un teritoriju.

8.1. Ierobežojumi, kas izriet no normatīvajā regulējumā

- 57 Atbilstoši Noteikumu Nr.1013 14.¹punktam, ja IŪPS uzstādījusi vai nomainījusi cita persona (piemēram, Mainītājs), dzīvokļa īpašniekam jānodrošina IŪPS

²⁷ Piemēram, Valmiera, Jēkabpils, Gulbene

²⁸ Piemēram, Ogre, Tukums, Saldus, Liepāja

²⁹ Piemēram, Kuldīga, Bauska, Daugavpils

³⁰ Piemēram, Rēzekne

³¹ Sekas, kas izpaužas kā starpība starp komercuzskaites mēraparāta un IŪPS rādījumiem

³² Noteikumi Nr.524 II. daļa

³³ Noteikumu Nr.524 6., 7., 8., 9., 10., 11. punkti

pievienošanas vietas plombēšana pārvaldnieka klātbūtnē. Šādas prasības faktiska piemērošana ierobežojuma formā un ierobežojuma pieļaujama apmērs ir rūpīgi jāizvērtē.

- 58 Piemēram, prasības pašvaldības apsaimniekotājam veikt *"ūdens patēriņa mēraparatūras plombēšanu un darbības uzraudzību, iekasējot par to maksu no dzīvokļu īpašniekiem, īrniekiem vai telpu nomniekiem"*³⁴ iekļaušana pašvaldības un tās kapitālsabiedrības līgumā, kas nodrošina pārvaldīšanas un apsaimniekošanas darbību veikšanu Nepārņemtajās mājās, ir vērtējama kā pārmērīgi konkurenci ierobežojoša.
- 59 Pirmkārt, līgumā apsaimniekotājam tiek noteiktas tiesības plombēt IŪPS, kaut arī Noteikumu Nr.1013 14.¹punkts paredz tikai klātbūtni. Otrkārt, nosacījums ir nesamērīgi konkurenci ierobežojošs, jo attiecas uz visiem gadījumiem bez izņēmuma. Minētam nosacījumam ir konkurenci ierobežojumu radošas sekas, jo mudina dzīvokļu īpašniekus izvēlēties tikai pašvaldības pārvaldnieka (apsaimniekotāja) sniegto IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumu. Tāpat šajā gadījumā tas liedz Mainītājiem veikt IŪPS plombēšanu, līdz ar to mākslīgi sadalot IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumu un padarot neizdevīgu tā saņemšanu dzīvokļa īpašniekam.
- 60 Noteikumu Nr.1013 14.¹punktā noteiktais ierobežojums attiecas uz visu Latvijas teritoriju, tomēr ne visu pašvaldību teritorijās tas tiek faktiski piemērots, pašvaldības apsaimniekotājam veicot plombēšanu pašam. Tādējādi tas papildu apliecina, ka šī nosacījuma formāla piemērošana ir nepamatota un konkurencei kaitīga.
- 61 Šādas nepamatotas pilnvaras veikt plombēšanu pašvaldībās tika noteiktas arī ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējiem, piemēram, Talsu novadā³⁵. Tā kā ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs ir atbildīgs tikai par komercuzskaiti, t.i., pakalpojumu nodrošināšanu līdz piederības robežai jeb KUM, tad šajā gadījumā konstatējami līdzīgi ierobežojumi, kā minēts augstāk attiecībā uz apsaimniekotāju.
- 62 Pašvaldības saistošajos noteikumos ietvertajai prasībai IŪPS plombēšanas pakalpojumu sniegt tikai ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējam nav tiesiska pamata arī dēļ tā, ka šāda prasība pārkāpj dzīvokļa īpašnieku tiesības. Tikai dzīvokļu īpašnieki var pilnvarot kādu personu, t.sk., ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju veikt darbības ar IŪPS, kas atrodas aiz piederības robežas jeb atsevišķu dzīvokļu īpašumos. Saistošajos noteikumos noteiktā prasība vērtējama kā iejaukšanās privāttiesību jomā un nesamērīgs ierobežojums dzīvokļu īpašniekiem.

8.2. Ierobežojumi, kas izriet no faktiskās rīcības

- 63 Pašvaldību apsaimniekotāji, noslēdzot līgumu ar Mainītāju, kas veic IŪPS maiņu un plombēšanu pašvaldības apsaimniekotāju apsaimniekotajās mājās, iepērk

³⁴ Valmieras pilsētas pašvaldības un Valmieras pilsētas pašvaldības apsaimniekotāja SIA "Valmieras namsaimnieks" 20.10.2009. Līgums par dzīvojamo māju apsaimniekošanu, 3.1.2.7.punkts

³⁵ Saskaņā ar Talsu novada domes 16.05.2017. saistošo noteikumu Nr.11 "Sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas un lietošanas kārtība Talsu novadā" 77.punktā noteikto Talsu novada domes 29.10.2009. saistošie noteikumi Nr.57 "Par ūdensvada un kanalizācijas tīklu un būvju būvniecību, ekspluatāciju un aizsardzību Talsu novadā" (turpmāk – Noteikumi Nr.57); <https://likumi.lv/ta/id/292255-par-udensvada-un-kanalizācijas-tīklu-un-buvju-buvniecību-ekspluatāciju-un-aizsardzību-talsu-novada> (turpmāk – Noteikumi Nr.57) zaudēja spēku 26.05.2017.

Mainītāja sniegto IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumu un darbojas kā starpnieki.

- 64 Piemēram, pašvaldības pārvaldījumā esošo dzīvojamo māju IŪPS ierīkošanu un maiņu pēc verificācijas veic dzīvojamās mājas pārvaldnieks (apsaimniekotājs), jebkura fiziska vai juridiska persona ar tiesībām šādu darbu veikt, atbilstoši dzīvojamās mājas pārvaldnieka (apsaimniekotāja) izsniegtajiem tehniskajiem noteikumiem; pašvaldības dzīvojamo māju apsaimniekotājiem jāveic IŪPS ierīkošana visos dzīvokļos un nedzīvojamo telpu īpašumos, nomaiņa pret verificētiem IŪPS, paredzot ikmēneša nomas maksas iekasēšanu par katru ierīkoto vai mainīto IŪPS pašvaldības pārvaldījumā esošajās dzīvojamās mājās³⁶.
- 65 Pieņemt lēmumu, kas, kādā kārtībā un saskaņā ar kādiem nosacījumiem veiks IŪPS maiņu, ir dzīvokļu īpašnieku tiesības un pienākums. Pašvaldības apsaimniekotājs nodrošina ar IŪPS maiņu saistītā pakalpojuma sniegšanu, tikai pamatojoties uz dzīvokļu īpašnieku tam sniegto pilnvarojumu un tādā apmērā, kādā tas sniegts. Ja IŪPS nomaiņa nav balstīta uz dzīvokļa īpašnieku pieņemtu lēmumu, tad ar pašvaldības lēmumu notiek iejaukšanās privāttiesību jomā, kas ir dzīvokļu īpašnieku lemšanas un kompetences jautājums.
- 66 Attiecīgi pašvaldības lēmums noteikt nomas maksu par IŪPS rada ierobežojumus:
- 1) dzīvokļu īpašnieku tiesībām izvēlēties IŪPS maiņas pakalpojuma sniedzēju,
  - 2) Mainītāju iespējām sniegt pakalpojumu tirgū, konkurējot ar pašvaldības apsaimniekotāju IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma nodrošināšanā.
- 67 Ar pašvaldības lēmumu ieviestā IŪPS nomas maksa uzskatāma par konkurenci ierobežojošu, īpaši, ja nomas maksa noteikta kā beztermiņa saistības, jo dzīvokļu īpašnieki, kas maksā IŪPS nomas maksu apsaimniekotājam, IŪPS maiņas (un plombēšanas) pakalpojuma nodrošināšanai neizvēlēsies citu IŪPS Mainītāju.
- 68 Tāpat pašvaldības apsaimniekotāji to apsaimniekotajās mājās ierobežo Mainītāju iespējas sniegt pakalpojumus, piemēram, fiziski nepieņemot Mainītāju sastādītos IŪPS maiņas aktus. Šādas apsaimniekotāja rīcības rezultātā:
- 1) dzīvokļa īpašniekam var būt jāveic atkārtota IŪPS maiņa, kas tam radītu papildu izdevumus, vienlaikus radot konkurences ierobežojumus tā apsaimniekotajās daudzdzīvokļu mājās;
  - 2) dzīvokļu īpašnieki pirmšķietami atkārtoti neizvēlēsies Mainītāju sniegto pakalpojumu. Ja dzīvokļu īpašnieku kopība IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma nodrošināšanu pilnībā uzticējusi apsaimniekotājam vai izvēlējusies konkrētu Mainītāju, apsaimniekotājam savlaicīgi jāinformē visi mājas dzīvokļu īpašnieki par to, kurš Mainītājs izvēlēts kā IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniedzējs.
- 69 Nepieņemot Mainītāju sastādītos IŪPS maiņas aktus, pašvaldības apsaimniekotāji ierobežo Mainītāju piekļuvi tirgum un darbību tajā. Pašvaldības apsaimniekotāja rīcība, patstāvīgi nosakot, kas var sniegt IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumu pašvaldības teritorijā esošajās daudzdzīvokļu mājās, uzskatāma par iejaukšanos dzīvokļu īpašnieku kompetencē esošu lēmumu pieņemšanā.

---

³⁶ Pašvaldības lēmums

III SECINĀJUMI

9. IŪPS maiņa un plombēšana kā vienots pakalpojums

- 70 No pieprasījuma un piedāvājuma puses vērtējot, IŪPS maiņa un plombēšana ir vienots pakalpojums, ko nav pamata ierobežot sniegt un/vai uzsākt sniegt tirgus dalībniekiem (Mainītājiem) brīvas konkurences apstākļos.

10. Mainītāju darbības teritorija

- 71 Lielākā daļa no Mainītājiem darbojas Rīgā un Jūrmalā, kur pirmšķietami nav konstatējami konkurences ierobežojumi, piedāvājot IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniegšanu kā vienotu pakalpojumu daudzdzīvokļu mājās esošajos dzīvokļos.
- 72 Kaut arī Mainītājiem nav ierobežojumu IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumu sniegt visā Latvijas teritorijā, vienlaikus dažādu faktoru, t.sk. konkurenci ierobežojošu, ietekmē, aptuveni 50% no Mainītājiem darbojas vienas vai divu pašvaldību teritorijās. IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniegšana plašākā teritorijā tirgus specifikas un resursu trūkuma dēļ Mainītāju ieskatā ir ekonomiski neizdevīga.

11. IŪPS maiņa un plombēšana Nepārņemtajās mājās

- 73 Pirmkārt, konkurenci negatīvi ietekmē liels Nepārņemto māju skaits, kas ir saistīts ar daudzdzīvokļu māju dzīvokļu īpašnieku pasīvo lēmumu pieņemšanu par daudzdzīvokļu māju pārvaldīšanas tiesību pārņemšanu no pašvaldības.
- 74 Otrkārt, pats Noteikumu Nr.1013 14.¹punktā ietvertais regulējums ierobežo konkurenci, jo mākslīgi liek sadalīt pakalpojumu, nodalot plombēšanu, kurā piedalās pārvaldnieks (apsaimniekotājs), no IŪPS maiņas. Tas apgrūtina un, iespējams, arī sadārdzina pakalpojuma sniegšanu. Noteikumu Nr.1013 14.¹punktā noteiktais nereti tiek izmantots konkurences ierobežošanai un pašvaldības kapitālsabiedrības pozīciju nostiprināšanai saistītajā tirgū – daudzdzīvokļu māju apsaimniekošanas tirgū.
- 75 Nepārņemtās mājās dzīvokļu īpašnieki vairumā gadījumu var izvēlēties IŪPS maiņas pakalpojuma sniedzēju, bet tikai atsevišķās pašvaldībās dzīvokļa īpašnieka izvēlētais Mainītājs pēc IŪPS maiņas var veikt tā plombēšanu patstāvīgi (t.i., bez pašvaldības apsaimniekotāja klātbūtnes). Vairāku pašvaldību teritorijās, ņemot vērā Noteikumu Nr.1013 14.¹punktā noteikto, IŪPS plombēšanas pakalpojumu sniedz tikai pašvaldības kapitālsabiedrība (apsaimniekotājs vai ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs) vai tikai viens to piesaistīts privātais Mainītājs. Līdz ar to:
- 1) IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojums tiek mākslīgi sadalīts (jo, piemēram, IŪPS maiņu veic viens pakalpojuma sniedzējs (Mainītājs) un IŪPS plombēšanu – cits pakalpojuma sniedzējs (apsaimniekotājs)) vai
  - 2) dzīvokļa īpašnieks par IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniedzēju izvēlas apsaimniekotāju.
- 76 Noteikumu Nr.1013 14.¹punkts un pašvaldību noteiktā kārtība, paredzot, ka plombēšanu var veikt tikai pašvaldības pārvaldnieka (apsaimniekotāja) pārstāvja klātbūtnē, ir konkurenci ierobežojoša un rada:
- 1) būtiskas barjeras esošiem un potenciāliem Mainītājiem piedāvāt tirgū IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumu,

2) papildu izdevumus daudzdzīvokļu māju dzīvokļu īpašniekiem. Līdz ar to minētais regulējums un pašvaldību, t.sk. faktiskā rīcība rada būtisku kaitējumu patērētājiem – dzīvokļu īpašniekiem, ierobežojot to iespējas izvēlēties IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniedzēju un attiecīgi maksāt mazāk par saņemto pakalpojumu.

77 Vienlaikus KP konstatējusi vairākus konkurences ierobežojumus, ko rada pašvaldība ar lēmumiem vai saistošiem noteikumiem un/vai īsteno pašvaldības kapitālsabiedrības:

1) pašvaldības lēmums noteikt nomas maksu par IŪPS ierobežo:

- i) dzīvokļu īpašnieku tiesības izvēlēties IŪPS maiņas pakalpojuma sniedzēju,
- ii) komersantu, kas sniedz IŪPS maiņas (un plombēšanas) pakalpojumu, iespējas sniegt pakalpojumu un konkurēt konkrētās pašvaldības teritorijā.

Līdz ar to pašvaldības teritorija ir slēgta citiem tirgus dalībniekiem, t.i., Mainītājiem, kas potenciāli var piedāvāt IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumu, konkurējot ar pašvaldības apsaimniekotāju. Tā kā dzīvokļu īpašnieki, kas maksā IŪPS nomas maksu apsaimniekotājam, IŪPS maiņas (un plombēšanas) pakalpojuma saņemšanai neizvēlēsies citu komersantu, ar pašvaldības lēmumu ieviestā IŪPS nomas maksa uzskatāma par konkurenci ierobežojošu, īpaši, ja nomas maksa noteikta kā beztermiņa saistības;

2) pašvaldības apsaimniekotāji, kas nepieņem Mainītāju sastādītos IŪPS maiņas aktus, ierobežo Mainītāju piekļuvi un darbību IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma nodrošināšanā konkrētās pašvaldības teritorijā. Pašvaldības apsaimniekotāja rīcība, nosakot, kas var sniegt IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojumu pašvaldības teritorijā esošajās daudzdzīvokļu mājās, uzskatāma par iejaukšanos dzīvokļu īpašnieku kompetencē esošu lēmumu pieņemšanā.

12. IŪPS maiņa un plombēšana Pārņemtajās mājās

78 Latvijā vidēji faktiski brīva konkurence IŪPS maiņas un plombēšanas pakalpojuma nodrošināšanā pastāv ~ 30% no dzīvojamā fonda tirgus. Atsevišķu pašvaldību teritorijās konkurences situācija atšķiras, tā atkarīga no Pārņemto māju īpatsvara katras pašvaldības teritorijā esošo daudzdzīvokļu māju skaitā.

79 Pārņemtajās mājās, kur dzīvokļu īpašnieku kopums nav izlēmuši pilnvarot daudzdzīvokļu mājas apsaimniekotāju izvēlēties IŪPS uzstādīšanas vai maiņas pakalpojuma sniedzēju, apsaimniekotājam nav tiesiska pamata ne pieprasīt līguma slēgšanu ar IŪPS pakalpojuma sniedzēju, ne arī nepamatoti ierobežot Mainītāju patstāvīgi plombēt IŪPS.

IV PRIEKŠLIKUMI

13. Pašvaldībām un to kapitālsabiedrībām

80 Nepieciešams pārvērtēt, vai pašvaldības kapitālsabiedrību dalība individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojumu tirgū atbilst Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta nosacījumiem, atsakoties no pakalpojuma sniegšanas, ja nav konstatējama tirgus nepilnība.

81 Jāievēro konkurences neitralitātes princips, pašvaldībai pieņemot saistošos noteikumus vai izdodot citus administratīvos aktus. Tāpat pašvaldības ir atbildīgas par tām piederošo kapitālsabiedrību rīcību, t.i.:

1) pašvaldības un to kapitālsabiedrības nedrīkst ietekmēt dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumus, izvēloties individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojumu sniedzēju nedz (i) Pārņemtajās mājās, nedz (ii) Nepārņemtajās mājās;

2) pašvaldībām un to kapitālsabiedrībām ir jānodrošina, lai to darbība neierobežo privāto komersantu iespējas sniegt individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojumus daudzdzīvokļu mājās, neatkarīgi no tā, vai daudzdzīvokļu māja ir Pārņemta vai Nepārņemta;

3) pašvaldībai ir jānodrošina, ka tai piederošā kapitālsabiedrība, praksē realizējot Ministru kabineta 09.12.2008. noteikumu Nr.1013 "Kārtība, kādā dzīvokļa īpašnieks daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā norēķinās par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu" 14.¹punktā noteiktās tiesības:

(i) izstrādā kārtību, kādā Nepārņemto māju dzīvokļu īpašnieki informē pārvaldnieku (apsaimniekotāju) par individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņu un saskaņo ar pārvaldnieku tā ierašanos uz individuālā ūdens patēriņa skaitītāja pievienošanas vietas noplombēšanu, u.c. nosacījumiem, kas jāņem vērā individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas veikšanai;

(ii) savlaicīgi informē dzīvokļu īpašniekus par šiem noteikumiem, lai novērstu situācijas, kad no dzīvokļu īpašniekiem netiek pieņemti individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojumu sniedzēju sastādītie akti par individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņu;

4) tāpat pārvaldniekam (apsaimniekotājam) nav pamata prasīt samaksu no individuālā ūdens patēriņa skaitītāja maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniedzēja vai papildu no dzīvokļa īpašnieka par savu klātbūtni, plombējot individuālā ūdens patēriņa skaitītāja pievienošanas vietu. Maksai par pārvaldnieka klātbūtni individuālā ūdens patēriņa skaitītāja pievienošanas vietas plombēšanā jābūt iekļautai apsaimniekošanas maksā.

82 Situācija, kad pašvaldības, pieņemot saistošos noteikumus vai izdodot citus administratīvos aktus, nodrošina priekšrocības komersantam, kas 100% pieder pašvaldībai, var tikt vērtēta kā Konkurences likuma 14.¹panta³⁷, kas aizliedz kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci, pārkāpums. Tomēr jāņem vērā, ka minēto normu piemēro, ciktāl nav piemērojams dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizliegums. Attiecīgi, ja tiku konstatēts, ka pašvaldībai piederošais komersants ir dominējošā stāvoklī, tam varētu tikt piemērota atbildība par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu.

14. Individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojumu sniedzējiem, kas nesniedz daudzdzīvokļu māju apsaimniekošanas pakalpojumus

83 Pārņemtajās mājās dzīvokļu īpašnieku kopība var lemt par individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas kārtību daudzdzīvokļu mājā (piemēram, (i) par individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņu vienlaicīgi visos dzīvokļos; (ii)noteikta veida individuālo ūdens patēriņa skaitītāju uzstādīšanu; (iii)

³⁷ Stājas spēkā 01.01.2020; <https://likumi.lv/ta/id/54890/redakcijas-datums/2020/01/01>
Jāņem vērā, ka, ja publiskas personas kapitālsabiedrības rīcībā tiks konstatēta neatbilstība KL 14.¹ panta prasībām, tai var tikt piemērots naudas sods līdz trim procentiem no tās pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma.

personu, kura veiks individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņu un plombēšanu, iespējams, ar to noslēdzot līgumu).

- 84 Individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojumu sniedzēju iespējas nodrošināt šo skaitītāju maiņu un plombēšanu Pārņemtajās mājās daudzējādā ziņā ir atkarīgas no dzīvokļu īpašnieku kopības lēmuma. Pārņemto māju apsaimniekotāji nav tiesīgi ierobežot individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojumu sniedzēju iespējas sniegt minēto pakalpojumu.
- 85 Nepārņemtajās mājās individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniedzējiem ir iespējas nodrošināt ar individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņu saistītos pakalpojumus un dzīvokļu īpašnieki tos ir tiesīgi brīvi izvēlēties. Nav konstatējams, ka apsaimniekotāja lēmums atļaut arī individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniedzējam veikt plombēšanu bez pārvaldnieka (apsaimniekotāja) klātbūtnes radītu kādu kaitējumu.

15. Dzīvokļu īpašniekiem

- 86 Pārņemto māju apsaimniekotāji drīkst veikt tās apsaimniekošanas darbības, kuras to veikt pilnvarojusi dzīvokļu īpašnieku kopība. Tāpēc tikai dzīvokļu īpašnieku ziņā ir lemt, vai: (i) izvēlēties vienotu individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas kārtību, (ii) pilnvarot apsaimniekotāju nodrošināt individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniegšanu.
- 87 Arī Nepārņemtajās mājās dzīvokļu īpašnieki drīkst izvēlēties, kas veiks individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņu to dzīvokļos. Tomēr pirms skaitītāju nomainas Nepārņemto māju dzīvokļu īpašnieku rīcībā ir jābūt informācijai par pašvaldības apsaimniekotāja noteikto kārtību skaitītāju plombēšanai.
- 88 Ja Nepārņemtās mājas apsaimniekotājs nav informējis dzīvokļu īpašniekus par individuālo ūdens patēriņa skaitītāju plombēšanas kārtību, dzīvokļu īpašniekiem, lai novērstu iespējamus riskus, ko var radīt patstāvīga maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniedzēja izvēle, ir jāvērsas pie apsaimniekotāja, pieprasot minēto informāciju.
- 89 Ja dzīvokļu īpašnieki pieņem lēmumu par daudzdzīvokļu mājas pārņemšanu pārvaldībā, iepriekš minētie riski nepastāv un dzīvokļa īpašniekam nav jānodrošina, piemēram, divu komersantu (skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniedzēja un apsaimniekotāja) pārstāvju klātbūtne, saņemot individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojumu.

16. Ekonomikas ministrijai

- 90 Izvērtējot tirgus uzraudzības ietvaros saņemto informāciju³⁸, konstatējams, ka vidēji vairāk nekā 70% Latvijas teritorijā esošo daudzdzīvokļu māju dzīvokļu īpašnieki nav pārņēmuši kopīpašumu savā pārvaldījumā. Tādējādi Nepārņemtās daudzdzīvokļu mājas apsaimnieko pašvaldības kapitālsabiedrības, kas var nodrošināt arī individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas

---

³⁸ Vairākas no TU ietvaros aptaujātajām pašvaldībām informāciju par to teritorijās esošo daudzdzīvokļu māju (tostarp Pārņemto un Nepārņemto) skaitu nesniedza vai sniedza nepilnīgu informāciju, tāpēc apkopojumā par Pārņemto un Nepārņemto māju skaitu ir norādīta atsevišķu pašvaldību sniegtā informācija

pakalpojumu, kā arī pieprasīt skaitītāju pievienošanas vietas noplombēšanu pašvaldības pārvaldnieka (apsaimniekotāja) klātbūtnē³⁹. Līdz ar to pirmšķietami vairāk nekā 70% Latvijas teritorijā esošo daudzdzīvokļu māju ir ierobežota konkurence, nodrošinot individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojumu.

- 91 Nepieciešams pārvērtēt (vai izvērtēt iespējas atcelt) normatīvajā regulējumā esošo nosacījumu⁴⁰, kas prasa individuālo ūdens patēriņa skaitītāju pievienošanas vietu noplombēt pārvaldnieka klātbūtnē. Ņemot vērā iepriekš minēto, izstrādājams mehānisms, kas motivētu dzīvokļu īpašniekus pārņemt daudzdzīvokļu mājas pārvaldīšanu.

***

Līdz ar Pārņemto māju skaita pieaugumu attīstītos konkurence individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojuma tirgū, jo individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojuma sniedzēji netiktu ierobežoti brīvi konkurēt ar daudzdzīvokļu māju apsaimniekotājiem. Tā rezultātā patērētājiem - dzīvokļu īpašniekiem - būtu iespējams saņemt cenas, ātruma, kvalitātes ziņā konkurētspējīgāku individuālo ūdens patēriņa skaitītāju maiņas un plombēšanas pakalpojumu.

---

³⁹ Ministru kabineta 09.12.2008. noteikumu Nr.1013 "Kārtība, kādā dzīvokļa īpašnieks daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā norēķinās par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu" 14.¹ punkts

⁴⁰ Sk. iepriekš

Pateicība

Konkurences padome pateicas pašvaldībām, pašvaldību un privātajiem uzņēmumiem, kas sniedza tirgus uzraudzības veikšanai nepieciešamo informāciju.

Par tirgu uzraudzību

Konkurences padome veic tirgu uzraudzību – padziļinātu konkurences situācijas analīzi – mērķtiecīgi izvēlētos tirgos, lai atklātu un novērstu konkurences kropļojumus, kas ierobežo uzņēmumu vienlīdzīgu sāncensību.

Uzraudzības noslēguma ziņojums tiek publiskots, ja to neliedz informācijas pieejamības ierobežojumi un ja informācija par tirgu, kas iegūta papildus pārkāpuma konstatēšanai vai nekonstatēšanai, uzskatāma par būtisku.

Sabiedrības līdzdalības iespējas

*Anonīmas ziņošanas iespēja Konkurences padomes interneta vietnē:
<http://www.kp.gov.lv/lv/tipoffs>*

Informēt Konkurences padomi par iespējamiem pārkāpumiem vai saņemt konsultāciju iespējams gan klātienē (iepriekš piesakoties), gan telefoniski (arī neatklājot savu identitāti).

Konkurences padome

Brīvības 55, 2.korp.,
Rīga, LV-1010,
Tālrunis: +371 67282865
Fakss: +371 67242141
E-pasts: konkurence@kp.gov.lv

www.kp.gov.lv

 [@KPgovLV](https://twitter.com/KPgovLV)